

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

България 4000 гр. Пловдив ул. "ЦарАсен" № 24; Централа: (032) 261 261
Ректор: (032) 631 449 факс (032) 628 390 e-mail: rector@uni-plovdiv.bg

ФИЛОСОФСКО - ИСТОРИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:
(доц. д-р Стойка Пенкова)

Ректор:
(проф. д-р Румен Младенов)

УЧЕБЕН ПЛАН

на специалност „Социология и науки за човека“
редовно обучение
образователно-квалификационна степен „бакалавър“

Учебният план влиза в сила от учебна 2025/2026 година за випуск 2022 г. и следващи

Факултет	Философско-исторически
Професионално направление	3.1 Социология, антропология и науки за културата
Специалност	„Социология и науки за човека“
Образователно-квалификационна степен	бакалавър
Професионална квалификация	социолог
Форма на обучение	редовно
Продължителност на обучението	4 години; 8 семестъра
Утвърден с протокол на АС	Протокол №22/22.05.2025 г.
Приет с протокол на ФС	Протокол №204/12.05.2025 г.
Влиза в сила от:	2025/2026 година

Анотация

В съответствие с мисията на Пловдивския университет за успешна социализация на младите хора, за критическо обновяване и предаване на научни, културни и исторически традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение, бакалавърската програма „Социология и науки за човека“ е обърната *с лице към бъдещето и към прагматичните проблеми, които то поставя пред нас*. От 90-те години на миналия век ние живеем в общество на неизчислими рискове: на икономика, която застрашава екологията; на политика, която не успява да помогне на тази икономика да реши проблемите си; на бедност, която застрашава не толкова лишените от собственост, колкото „излишните за обществото“; на биотехнологии, които едновременно ни обнадеждават и плашат; на една нова несигурност, дължаща се на климатичните промени и начините, по които икономиките, науките и технологиите се опитват да ги овладеят. Тази съвсем нова ситуация изисква и съвсем нова социология на „реасамблирането на социалното“ – затова *единият от модулите на програмата* се нарича „Биополитика и несигурност“.

В това общество човек е изправен пред проблеми, връхлетели ни след дълбоката криза на „социалната държава“: съвсем нови социални страдания и форми на лична несигурност; трудови конфликти, дължащи се на бизнесификацията на всички обществени полета (които капитализмът на XX век не познава); всекидневна психопатология на „излишните за обществото“; нови форми на съпротива срещу този капитализъм (екологически, алтерглобалистки и т.н.); промяна в клиничните практики, обърнати към „страдащия човек“, при които психиатрията и психоанализата все повече се нуждаят от социоанализата. Това значи, че обновяването на социологията изисква и обновяване на науките за човека – затова *другият модул на програмата* е „Социоанализа и психоанализа“.

В съответствие с поставените цели, задачи и капацитет на Пловдивския университет, двата модула предлагат обучение в интердисциплинарни области, основани на

иновативни изследвания, обърнати към потребностите от нов вид професии на знанието и грижата в съвременното българско общество и отчитащи дълбоките структурни трансформации, от които ще бъдат засегнати институциите, всекидневните практики и личностните идентичности предвид кризата Covid-19. Програмата разчита на най-добрите лектори както от катедра „Социология и науки за човека”, Института по социоанализа и Института за критически теория на свръхмодерността (които формират Академична ризома „Критика и хуманизъм“), така и на водещи специалисти от БАН, а също и на учени от Западна Европа, сътрудничащи с катедрата.

На студентите е осигурен пълен достъп до библиотеката на Института по социоанализа, която съдържа над 2000 тома по социология, философия и науки за човека (на английски, френски и немски), пълните течения на някои от най-влиятелните списания в социологията и в науките за човека, както и архиви (на седмични кинопрегледи, на лични дневници и т.н.), благодарение на които студентите придобиват умение да боравят с архивни данни.

Учебните програми са разработени с готовност за преминаване към системата на електронния университет, както и с възможност за преподаване на курсове на английски и немски език.

Професионална квалификация

Социолог

Бакалавърската програма „Социология и науки за човека“ подготвя специалисти, които съчетават социологическа компетентност с експертиза в областта на социоанализата и междучовешките отношения, на биополитиката и общественото здраве, на екополитиката.

Равнище на квалификация

ОКС ‘бакалавър’

Специфични изисквания за прием

Балообразуване

Ушесторена оценка от:

Кандидитстудентски изпит (Български език или История на България, или Математика, или Психология, или Биология, или География на България, или Английски език, или Немски език, или Френски език, или Испански език) или

Международен изпит по чужд език (Английски език или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Италиански език, или Руски език), или

Олимпиади, организирани от МОН или регионални състезания, признавани от ФИФ (Философия, или Гражданско образование, или История и цивилизация, или Биология, или Математика) или

ДЗИ (Български език и литература или предметен цикъл „Философия“, или География и икономика, или История и цивилизация, или Биология и здравно образование, или Английски език, или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Италиански език, или Руски език, или Математика)

Ред за признаване на предходно обучение

Стандартен административен ред, регламентиран в Правилника за учебната дейност на Пловдивския университет.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

За придобиване на квалификацията са необходими 240 кредита, от тях:

- 88 кредита от общопрофилиращи дисциплини,
- 17 кредита от философски дисциплини,
- 72 кредита от модулнопрофилиращи дисциплини,
- 39 кредита от 10 избираеми дисциплини,
- 14 кредита от 7 факултативни дисциплини,
- 10 кредита от положен държавен изпит или защита на дипломна работа.

Профил на програмата

Логиката на учебния план на „Социология и науки за човека“ е следствие на *няколко* *баланси*, без които програмата не би могла да осъществи мисията си: между теоретични и емпирични дисциплини; между тях и методологическите дисциплини; между социологическите дисциплини и тези от науките за човека; но така също и между фундаментални и приложни дисциплини. Наред с акцента върху философските и антропологическите дисциплини, в програмата се откроява засиленото присъствие на методологическите учебни дисциплини, както и *тематичната специфика* на модулите „Социоанализа и психоанализа“ и „Биополитика и несигурност“, които се предлагат единствено в Пловдивската школа по социология и са резултат от дългогодишно практикуваното *единство между образование и научни изследвания*.

1. Блок „Общопрофилиращи дисциплини“ включва задължителни дисциплини в рамките на **88 кредита**, без които програмата не би била собствено социологическа. Блокът предлага *базисни* познания, като се стреми да постигне баланс между социологическа теория, методология на социалните науки и основни познания по количествени и качествени методи; а курсовете „Социологическа лаборатория“ осъществяват първата среща на студентите с

теренната работа на социолога и предлагат поле за усвояване на основни умения в академичната среда.

2. Блок „Философски дисциплини“ включва дисциплини, отнасящи се към философията в нейната връзка с методологията на социалните и хуманитарните науки (като „Философия за хуманитарни науки“, „Формална логика“ и „Философска логика“), които носят **17 кредита**.

3. Блок „Модулнопрофилиращи дисциплини“ придава характерния облик на програма „Социология и науки за човека“. Тук се включват курсове с интердисциплинарен изследователски профил, разделени в два модула: „Биополитика и несигурност“ и „Социоанализа и психоанализа“. Двата модула предвиждат по 8 дисциплини и по 1 лятна практика, които формират общо **73 кредита**.

4. Блок „Избираеми учебни дисциплини“ включва 10 дисциплини, носещи **40 кредита** – те дават възможност на всеки студент сам да изгради личностния си социологически профил, като заложи на дисциплини, свързани в различна степен със социологически, антропологически или философски области.

5. Блок „Факултативни дисциплини“ включва 6 избираеми дисциплини, носещи на студента **12 кредита**, с които студентът задълбочава своето личностно профилиране.

Основни резултати от обучението

Бакалавърската програма „Социология и науки за човека“ залага на усвояването на теоретични проблематики и емпирични методи, които са релевантни за обществото на неизчислимите рискове, контрола и знанието, както и за човека, подложен на тези рискове, контролиран чрез това знание, но и отстояващ автономията и самопознанието си в живота с Другите; програмата залага не по-малко и на упражняването на „социологическо инакомислие“ и фина социологическа чувствителност, уголемяваща емпиричния детайл чрез „методологически микроскопи“, но и долавяща структурните трансформации в епохата на свръхмодерността. Екипът на „Социология и науки за човека“ разчита обаче преди всичко на *ангажираността и социалното въображение на студентите*, които още по време на следването ги карат да разкриват нови архиви на опита, а впоследствие са гаранцията за това, че самите те ще могат да влияят върху конюнктурата на „пазара“ на социологическия труд. Те няма да бъдат нито само „академични“, нито само „агенциални“ социолози, а ще балансират по тънката граница между дългосрочните изследвания и експертизите при решаването на социалните проблеми на деня.

След завършване на бакалавърската програма студентите трябва:

- да притежават и демонстрират базисни знания по социологическа теория, история на социологията, количествени и качествени методи в социологията, специализирани социологически дисциплини, както и базисни знания от областта на философията и науките за човека;
- да са овладели методологията и прагматиката на социологическите изследвания, които дават възможност за набиране на надеждни емпирични данни и правене на аналитични обобщения, релевантни за динамичната структура на търсеното социологическо знание.

След завършване на специализирания модул „Биополитика и несигурност” могат:

- да прилагат придобитите теоретични знания и методите на една съвсем нова социология - *социология на биополитиките и несигурността* за изследване на проблемите, пред които ни изправя свръхмодерното общество: икономика, която застрашава екологията; политика, която не успява да помогне на тази икономика да реши проблемите си; неравенства, които разделят човешките животи на „прежалими“ и „непрежалими“; биотехнологии, които едновременно ни обнадеждават и плашат; една нова несигурност, дължаща се на климатичните промени и начините, по които икономиките, науките и технологиите се опитват да ги овладеят.

След завършване на специализирания модул „Социоанализа и психоанализа“ могат:

- да прилагат придобитите теоретични знания за социоаналитическо диагностициране на проблеми в междучовешките отношения, личностната идентичност и биографичните политики; проблеми, които са свързани със съвсем нови социални страдания и форми на лична несигурност, с всекидневни психопатологии на „излишните” за това общество, основаващо се на ускорение и бизнесификация на всички обществени полета (каквито капитализмът на XX век не познава).

Професионален профил на завършилите

Завършилите получават образователно-квалификационна степен “бакалавър” с професионална квалификация “**социолог**”. Областите на професионална реализация на студентите са:

Социолог (клиничен социолог) може да работи във всички институции, предлагащи социални, психо-социални и медицински услуги, в сферата на образованието и преквалификацията, в поправителните институции, органите на сигурността, отбраната и институциите, занимаващи се с имиграция, емиграция и бежански проблеми, в социални

звена на Църквата, в неправителствени организации, центрове за личностно развитие, както и в корпорации, занимаващи се с рискови инвестиции. Той може да бъде социоаналитик на свободна практика, който консултира новите практики на тялото (асистирана репродукция, трансплантации, асистирана смърт), подпомага разрешаване на възрастови проблеми (деца в риск, избор на образование и професия, семейно планиране, проблеми на старостта и смъртта), преодоляване на травми в междуличовешките отношения (между поколения, полове, общности), справяне със самотата, маргинализацията и зависимостите, както и да предлага асистиране в ситуации на вземане на решения и подготовка на жизнени проекти. Клиничният социолог може да сътрудничи с други експерти, който работят на клиничен принцип (социални работници, лекари, психотерапевти, адвокати), като им предоставя социоаналитична експертиза.

Социолог, експерт по общественото здраве: може да работи навсякъде, където е необходимо експертно знание за социалните ефекти на съвременното здравеопазване, за институционалните и правните механизми на тези политики, за начините, по които те биват съчетавани с пазарни, финансови, осигурителни, медицински, социални и полицейски технологии. Той може да анализира и оценява устойчивостта и социалните ефекти на съвременните здравни и екологични политики, както и рисковете, които пораждаат вписаните в тях режими на пресмятане, ограничаване и прицелване на интервенциите в здравето и средата на живот на населението.

Социологът, експерт по екополитика, се ръководи от съзнанието, че оскъдността на природните ресурси превръща екологията от поле на знание в поле на интервенции, както и че според стратегиите на „Зелената сделка“ екологичните политики предполагат освен всичко друго и всекидневна социална и психо-социална намеса в жизнената среда на европейските общества, която да направи възможно изграждането на устойчива зелена икономика, синхронизираща природните и социалните процеси. Той изследва и оценява социалните ефекти, възможности и рискове на политики, проекти и решения в областта на екологията; консултира, изготвя доклади, препоръки и становища за ефектите на предприеманите от публични институции намеси в социални отношения в името на екологията, предлага експертиза, свързана със съотношенията между локални и глобални процеси, с изработване на иновативни решения за устойчиво развитие, които да се интегрират във всекидневните практики; участва в социологически и други изследвания на социалните измерения на екополитически проекти, решения, конфликти и др.

Възможности за продължаване на обучението
--

В магистърски и докторски програми към професионално направление „Социология, антропология и науки за културата”, в магистърски и докторски програми в европейски и други чуждестранни университети.

Диаграма на структурата на учебните дисциплини с кредити

Легенда:

Аудиторни часове в семестъра: АО – общ брой, от тях Л – за лекции; С – за семинарни упражнения; П/Лб – за практикуми (лабораторни упражнения), Х – за хоспитиране.

Извънаудиторни часове в семестъра: ИО - общ брой, от тях Сп – за самостоятелна подготовка и др.

О – общ брой часове; К – ECTS кредити; Фо – форма на оценяване (И – изпит, Т.О. – текуща оценка, П – продължава следващ семестър)

№	код по ECTS	Учебен курс/дисциплина	аудиторни				извънаудиторни				общо	К	Фи
			АО	л	с	у	кл	х	ИО	сп			
първи семестър													
1.	3.1.	Увод в социологията 1 ч. (класически проблеми пред социологията)	60	30	30				90		150	5	И
2.	3.1.	Философия за хуманитарни науки (философията на XX век)	60	30	30				120		180	6	И
3.	2.3.	Формална логика (класическа модерна формална логика)	60	30	30				120		180	6	И
4.	2.3.	Историческа социология на политиката (анатомополитика на тялото)	45	30	15				75		120	4	И
5.	3.1.	Избираема дисциплина 1	45	30	15				75		120	4	И
6.	3.1.	Социологическа лаборатория 1	45	15	30				75		120	4	Т.о.
7.	7.6.	Спорт 1	30	0		30			0		30	1	Т.о.
общо за първи семестър			345	165	150	30			555		900	30	
втори семестър													
1.	3.1.	Увод в социологията 2 ч. (некласически проблеми)	60	30	30				90		150	5	И
2.	3.1.	История на социологията 1 ч. (класическа социология)	60	30	30				90		150	5	И
3.	3.1.	Статистически методи в социологията	90	15	75				90		180	6	И
4.	3.1.	Философска логика (методи на некласическата трансцендентална логика)	60	30	30				90		150	5	И

5.	3.1.	Социология на политиката (Био и екополитики)	45	30	15				75		120	4	И
6.	3.1.	Избираема дисциплина 2	45	30	15				75		120	4	И
7.	7.6.	Спорт 2	30	0	30				0		30	1	Т.О.
общо за втори семестър			390	165	225	0			510		900	30	
общо за I-та година			735	330	375	30	0	0	1065	0	1800	60	
трети семестър													
1.	3.1.	История на социологията 2 ч. (съвременна социология)	60	30	30				90		150	5	И
2.	2.3.	Логика и методология на хуманитарните науки 1 (теория на практическата логика)	60	30	30				90		150	5	И
3.	3.1.	Теоретични дискурси за всекидневието	60	30	30				90		150	5	И
4.	3.1.	Биоправо и сигурност	45	30	15				75		120	4	И
5.	3.1.	Количествени методи (статистизация на обществото)	45	30	15				75		120	4	И
6.	3.1.	Класически качествени методи	45	30	15				75		120	4	И
7.	3.1.	Социологическа лаборатория 2	30	15	15				30		60	2	Т.о.
8.	7.6.	Спорт 1	30	0		30			0		30	1	Т.о.
общо за трети семестър			375	195	150	30			525		900	30	
четвърти семестър													
1.	3.1.	Социология на неравенството и социалните стратификации	60	30	30				90		150	5	И
2.	3.2.	Увод в психоанализата	45	30	15				105		150	5	И
3.	3.1.	Историческа социология на икономиката 1 част	45	30	15				75		120	4	И
4.	2.3.	Логика и методология на хуманитарните науки 2 (емпирически приложения на теорията на практическата логика)	45	30	15				75		120	4	И
5.	3.1.	Демография за социолози	45	30	15				75		120	4	И
6.	3.1.	Основни идеи в етнометодологията	45	30	15				75		90	4	И
7.	3.1.	Лятна практика 1: „Неравенства и социално страдание“	30	0	30				60		90	3	Т.о.
8.	7.6.	Спорт 2	30	0	0	30			0		30	1	Т.о.
общо за четвърти семестър			345	180	135	30			555		900	30	
общо за II-та година			720	375	285	60	0	0	1080	0	1800	60	
пети семестър													
1.	3.1.	Историческа социология на дискурсивните практики	60	30	30				90		150	5	И
2.	2.3.	Увод в социоанализата (феноменологическа	45	30	15				105		150	5	И

		антропология)											
3.	3.1.	Историческа социология на икономиката 2 (икономика и екология)	45	30	15				75		120	4	И
4.	3.1.	Деконструкция на модерността	45	30	15				75		120	4	И
5.	3.1.	Теория на културата и личността	45	30	15				75		120	4	И
6.		Избираема дисциплина 3	45	30	15				75		120	4	И
7.		Избираема дисциплина 4	45	30	15				75		120	4	И
общо за пети семестър			330	210	120	0			570		900	30	
шести семестър													
1.	3.1.	Социоанализа	45	30	15				105		150	5	И
2.	3.1.	Дискурс и идеология	45	30	15				75		120	4	И
3.	3.1.	Социология на науката и технологиите	45	30	15				75		120	4	И
4.	3.1.	Социология на тялото	45	30	15				75		120	4	И
5.	3.1.	Социология на публичността	45	30	15				75		120	4	И
6.		Избираема дисциплина 5	45	30	15				75		120	4	И
		Факултативна дисциплина 1	30	15	15				30		60	2	Т.о.
7.	3.1.	Лятна практика „Социоанализа, практическа логика и етнометодология”	30	0	30				60		90	3	Т.о.
общо за шести семестър			330	195	135				570		900	30	
общо за III-та година			660	405	255		0	0	1140	0	1800	60	
седми семестър													
1.	3.1.	Биоидентичности и биовласт	45	30	15				75		120	4	И
2.	3.1.	Анализ на разговори	45	30	15				75		120	4	И
3.	3.1.	Съвременните рискови общества (социологически анализ)	45	30	15				75		120	4	И
4.		Избираема дисциплина 6	45	30	15				75		120	4	И
5.		Избираема дисциплина 7	45	30	15				75		120	4	И
6.		Избираема дисциплина 8	45	30	15				75		120	4	И
7.		Избираема дисциплина 9	45	30	15				75		120	4	И
8.		Факултативна дисциплина 2	30	15	15				30		60	2	Т.О.
общо за седми семестър			345	210	135	0			555		900	30	
осми семестър													
1.	3.2.	Психопатология за социолози	45	30	15				75		120	4	И
2.		Философия на психиатрията	45	30	15				75		120	4	И
3.		Избираема дисциплина 10	45	30	15				75		120	4	И
4.		Факултативна дисциплина 3	30	15	15				30		60	2	Т.О.
		Факултативна дисциплина 4	30	15	15				30		60	2	Т. о.
		Факултативна дисциплина 5	30	15	15				30		60	2	Т.О.
5.		Факултативна дисциплина 6	30	15	15				30		60	2	Т.О.
		Държавен писмен изпит или Защита на дипломна работа	0	0	0				300		300	10	
общо за осми семестър			255	150	105	0			645		900	30	
общо за IV-та година			600	360	240	0	0	0	1200	0	1800	60	

общо за целия курс на обучение	2715	1470	1155	90	0	0	4485	0	7200	240	
--------------------------------	------	------	------	----	---	---	------	---	------	-----	--

Забележка: Списъкът с предлаганите **избираеми и факултативни дисциплини** е *Приложение* към учебния план и е неделима негова част. Списъкът може да се актуализира всяка учебна година с решение на ФС.

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

Оценяването става на база междинни тестове в рамките на текущия контрол през семестъра или с финални писмени изпити. По някои от учебните дисциплини се разработват и курсови проекти.

Изисквания за завършване

Дипломиране с полагане на държавен изпит или разработване и защита на дипломна работа.

Форми на обучение

редовно

Ръководител на програмата

Проф. д-р Светлана Събева

sabeva@uni-plovdiv.bg

032/261-396

ПРИЛОЖЕНИЕ: ИЗБИРАЕМИ И ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Л6	ИО	Сп	---	О		
	Избираема дисциплина 1 (1 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Етика										
2	Естетика										
3	Антропология на религията (история на религията)										
4											
	Избираема дисциплина 2 (2 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Етносоциология										
2	Традиции и революции в логиката										
3	Тяло, дар и практическа логика										
4	Методология на проекти										
	Избираема дисциплина 3 (5 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Критическа социология на символните форми (увод в хетеротопологията)										
2	Социология на изкуството										
3	От дисциплините във ФИФ										
4											
	Избираема дисциплина 4 (5 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Биоетични проблеми на репродуктивните технологии										
2	Философска антропология										
3	От дисциплините във ФИФ										
4											
	Избираема дисциплина 5 (6 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Социология на образователните институции										
2	Езикови игри на легитимация										
	Теория на играта										
3	Социология на познанието и информацията										
4	От дисциплините във ФИФ										
	Избираема дисциплина 6, 7, 8 (7 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Социология на ресоциализацията										
2	Класическа и некласическа рационалност										
3	Социално предприемачество										

4	От дисциплините във ФИФ										
	Избираема дисциплина 9, 10 (8 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1	Психосоциална диагностика										
2	Социология на социалната политика										
3	Практикум по семиотика										
4	Пол, сексуалност и биополитика										
5	От дисциплините във ФИФ										

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Л6	ИО	Сп	---	О		
	Факултативна дисциплина 1 (6 семестър)	30	15	15		30			60	2	ТО
1	От дисциплините във всички факултети на ПУ, вкл. и на ФИФ										
2	Чужд език (английски, немски, френски, руски)										
3											
4											
	Факултативна дисциплина 2 (7 семестър)	30	15	15		30			60	2	ТО
1	От дисциплините във всички факултети на ПУ, вкл. и на ФИФ										
2	Чужд език (английски, немски, френски, руски)										
3											
4											
	Факултативна дисциплина 3, 4, 5, 6 (8 семестър)	30	15	15		30			60	2	ТО
1	От дисциплините във всички факултети на ПУ, вкл. и на ФИФ										
2	Чужд език (английски, немски, френски, руски)										
3											
4											